

Az egri turisztikai ökoszisztémába való bekapcsolódás potenciáljának vizsgálata

Kovács Csaba József

Agrárközgazdasági Intézet, 1093 Budapest, Zsil utca 3–5.

Összefoglalás: Eger kiemelkedő turisztikai központként jelentős látogatói forgalmat és gazdasági spillover-hatást generál. Ez a környező kisebb települések, így Egercsehi számára is, potenciális bevételi lehetőséget teremtenek a helyi turizmusba való bekapcsolódás révén. Jelenleg azonban Egercsehi nem képes ezeket a lehetőségeket kellő mértékben kihasználni. A kutatás célja a település bekapcsolódási potenciáljának feltérképezése, különös tekintettel a turisztikai szempontból fontos helyi infrastruktúra adottságaira és a lakossági fogadókészségre. A vizsgálatokhoz szükséges adatgyűjtés kérdőíves felmérés révén és települési statisztikai adatbázisok felhasználásával történt. Az infrastrukturális feltételek értékeléséhez elsősorban a Bennett-módszert alkalmaztam, míg a lakossági vélemények feldolgozását leíró statisztikai módszerekkel végeztem. Az eredmények megalapozzák a helyi turizmus fejlesztésének tervezését.

Kulcsszavak: turizmus, helyi gazdaság, integráció, falu, Bennett-módszer

Evaluating integration potential in Eger's tourism ecosystem

Csaba József Kovács

Institute of Agricultural Economics, H-1093 Budapest, Zsil 3–5, Hungary

Abstract: Eger functions as a leading center of tourism, generating significant visitor traffic and economic spillover effects. These effects present potential opportunities for surrounding smaller settlements, including Egercsehi, to integrate into the local tourism ecosystem. At present, Egercsehi is not able to fully capitalize on these opportunities. The objective of this study is to assess the settlement's integration potential, particularly considering tourism-relevant infrastructure and residents' willingness to engage in tourism activities. Data collection was carried out using surveys and municipal statistical records. The Bennett Method was applied to assess infrastructural capacities, while descriptive statistical analyses were used to process residents' responses. Findings contribute to guiding the planning and management of local tourism.

Keywords: tourism, local economy, integration, village, Bennett Method

Bevezetés

A periférikus vidéki települések turizmusban elfoglalt helyzete nagymértékben függ a közeli centrumokkal való térbeli és funkcionális kapcsolataiktól, mivel a peremhelyzetben lévő települések általában önálló desztinációként nem értelmezhetők a turisztikai térben, korlátozott beágyazottsággal és hiányos erőforrás-struktúrával rendelkeznek (Salvatore et al., 2018). Ennek ellenére potenciálisan képesek lehetnek a környező centrumterületekhez történő kapcsolódásra (Niu et al., 2025).

Magyarországon is gyakran felmerülő szakmai kérdés a falusi turizmusfejlesztés témakörében, hogy a népszerű turisztikai desztinációk közvetlen közelében elhelyezkedő, de a térségen belül periférikus földrajzi helyzetben lévő települések, hogyan tudnának bekapcsolódni és minél nagyobb mértékben hasznosítani a kedvező idegenforgalmi adottságok nyújtotta gazdasági hatásokból (Piskóti et al., 2022, Lőrincz et al., 2023, Zsibók–Egyed, 2024). Egercsehi esetében különösen releváns ez a probléma, hiszen az idegenforgalmi szempontból frekvenciát Eger és Szilvásvárad közelében, ugyanakkor a turisztikai tér perifériáján helyezkedik el.

Az Egercsehiről készült korábbi tanulmánykötetben (2016) a turisztikai helyzetet és adottságokat általános jelleggel értékeltük, ahol a terepi kutatások eredménye megerősítette a település periférikus jellegét és a környező turisztikai centrumokhoz történő alacsony fokú integrációt. Zsarnóczky (2016) az Egercsehi turizmusával foglalkozó tanulmányában rámutatott, hogy a vizsgált falu a turisztikai „nem-tér” kategóriájába sorolható. Kutatómunkájában azt is megállapította, hogy bár a település számos hasznosítható erőforrással rendelkezik, ezek nem képezik szerves részét a térség turisztikai kínálatának. Továbbá a település turisztikai szempontból alacsony kihasználtságúnak számít, annak ellenére, hogy természeti adottságok, a bányászati múlt vagy a közlekedésföldrajzi elhelyezkedése kedvezőnek tekinthető.

Jelen kutatásban abból a feltételezésből indulok ki, hogy bár a település a korábbi falukutatás eredménye alapján nem értelmezhető önálló turisztikai desztinációként, a turisztikai térben elfoglalt pozíciója megváltoztatható a környező településekkel történő szorosabb integráció révén. Ennek megfelelően ezúttal a vizsgálok középpontjában a kapcsolódási lehetőségek vizsgálata áll.

Megvizsgálom, hogy Egercsehi rendelkezik-e azokkal a feltételekkel, amelyek lehetővé teszik a környező turisztikai centrumok – különösen Eger – felé történő funkcionális kapcsolódást. Egyrészt értékelem a falu közlekedésföldrajzi helyzetét, valamint a gazdasági és társadalmi tényezőket. Külön figyelmet fordítok továbbá a helyi közösség turizmusban betöltött potenciális szerepére, mivel a fejlesztések sikeressége nagymértékben függ a lakossági részvételtől és együttműködéstől (Gerencsér, 2016). Másrészt azt is vizsgálom, hogy a falu jelenleg korlátozott turisztikai jelenléte milyen okokra vezethető vissza, beleértve a turisztikai adottságok és kapacitások hiányát, a kedvezőtlen települési versenyhelyzetből adódó hátrányokat, valamint a helyi társadalom turizmussal kapcsolatos attitűdjét.

Anyag és módszer

Kutatómunkámban primer és szekunder adatok egyaránt felhasználásra kerültek. Egyrészt az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszerből (TelR) kigyűjtött településstatisztikai adatokra támaszkodtam. Az Egri járás településeit tartalmazó adatbázisomból kizártam a központot, Eger városát. Egyrészt a vizsgálat kizárólag a környező települések spillover-potenciáljára és adottságaikra vonatkozik. Másrészt méretét tekintve jelentősen eltér a környező településektől, ezért jelen esetben nem célszerű együtt vizsgálni őket.

A felhasznált adatok lehetőséget adtak a település turizmushoz köthető gazdasági és társadalmi kapacitásainak objektív módon történő feltárására. Emellett az alkalmazott mutatókból egy olyan összetett mutatórendszert készítettem, amivel értékelhetővé vált az Egri térség településeinek versenyképességi pozíciójának értékelése. A komplex mutatórendszer összeállítását súlyozatlan Bennett-eljárással állítottam elő, ami széleskörűen elterjedt módszer a többdimenziós, komplex társadalmi-gazdasági jelenségek vizsgálatához. A módszer előnye a könnyű értelmezhetőség és alkalmazhatóság, de gyakran éri az eljárást szakmai körökben kritika, mert nem veszi figyelembe az egyes mutatók közötti fontossági különbségeket. Mindezek mellett is elmondható, hogy összességében jól alkalmazható módszer a települések relatív pozíciójának vizsgálatához, így például a versenyképesség értékeléséhez (Bennett 1954, Nemes-Nagy 2005).

A vizsgálatba bevont mutatók kiválasztását jelentősen befolyásolta, hogy települési szinten csak korlátozott számú indikátor esetében biztosított a rendszeres és nyilvánosan hozzáférhető idősoros adatgyűjtés. Végül az alábbi hat mutató került kijelölésre, mint a vizsgálatokra legalkalmasabb mutatók, három fő dimenzió mentén:

- Közlekedésföldrajzi helyzet
 - Legközelebbi legalább 50 ezer fős város távolsága közúton a leggyorsabb úton (km)
 - Önkormányzati utak kiépítettsége (százalék)
- Turisztikai kapacitás gazdasági tényezői
 - Regisztrált vállalkozás; Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (TEÁOR08: I) (dec. 31.), (db)
 - Regisztrált vállalkozás; Művészet, szórakoztatás, szabadidő (TEÁOR08: R) (dec. 31.), (db)
- Társadalmi háttérjellemzők
 - Eltartottsági ráta (százalék)
 - Regisztrált bűncselekmény, 1000 lakosra (db)

Szükséges volt a kiválasztott mutatók harmonizációja, ezért az egyes mutatókat pozitív és negatív mutatókként különböztettem meg. Ennek oka, hogy a pozitív mutatóknál a nagyobb értékek jelentik a kedvező helyzetet, míg a negatív mutatóknál az alacsonyabb értékek. A megkülönböztetésnek a min–max normalizálásánál van jelentősége, hogy egy 0 és 1 közé eső értékkel összehasonlítható legyen minden mutató egymással. Ezenkívül a vállalkozások számát mérő mutatókat fajlagossá kellett átalakítani (1000 lakosra vetítettem), hogy a települések közötti nagyságrendi különbségek se torzítsák az eredményeket.

Az objektív tényezők mellett, a helyi lakosok szubjektív viszonyulását a terepi kérdőíves felmérésből származó válaszok révén vizsgáltam. A felmérések 2016-ban és 2024-ben egyaránt a háztartások körében készültek, és a teljes lakónépességre nézve reprezentatív mintán alapultak. (Részleteket lásd: Molnár, 2016, Nagyné Molnár, 2026). Az adatok elemzése leíró statisztikai módszerekkel történt.

A kutatási célok elérése érdekében az alábbi három kutatási kérdést fogalmaztam meg, amelyekhez kapcsolódóan hipotéziseket is felállítottam:

- K1: Mennyire állnak rendelkezésre a települési adottságok és kapacitások, amelyek lehetővé teszik a térségi turizmusba történő integrációt?
- H1: Egercsehi turisztikai fejlesztése önálló desztinációként nem lehetséges, a település sikeressége a térséggel való szoros együttműködéstől függ. Bár a feltételek részlegesen rendelkezésre állnak, de azok kihasználása további beruházásokat igényel.
- K2: Milyen versenypozíciót foglal el a falu az Egri járás települései között?
- H2: A falu alacsony szintű turisztikai jelenléte jelentős részben a turisztikai szempontból kedvezőtlen térségi pozícióból és a szükséges kapacitások hiányából fakad.
- K3: Hogyan látják a helyi lakosok a falu turizmusának helyzetét?
- H3: A helyi társadalom attitűdje feltételesen támogató. A részvételi hajlandóság viszont alacsony, ami nehezítheti a turizmusfejlesztési lehetőségeinek kiaknázását.

Eredmények és értékelésük

Egercsehi közlekedésföldrajzi helyzete

Az Egri járás településeinek értékelését a közlekedésföldrajzi helyzet elemzésével érdemes kezdeni. Ennek fontos részét képezi az Eger várostól való távolság, valamint a helyi közúti infrastruktúra állapotának mérését célzó változók bevonása az összetett mutatórendszerbe (1. táblázat). Ez utóbbi mutató a közlekedési dimenzió mellett egyfajta kényelmi tényezőként is megjelenik a mutatórendszerben.

1. táblázat. Az elérhetőség és közúti infrastruktúra kiépíttségének alakulása az Egri járás településein

Település	Önkormányzati utak kiépítettsége (százalék)		Legközelebbi legalább 50 ezer fős város távolsága közúton a leggyorsabb úton (km)
	2016	2024	
Andornaktálya	30	15	9
Egerbakta	8	12	9
Egerszalók	14	18	9
Felsőtárkány	36	36	9
Ostoros	52	97	9
Noszvaj	78	42	10
Szarvaskő	73	68	11
Demjén	33	33	13
Egerszólát	89	98	13
Nagytálya	51	72	13
Novaj	51	51	14
Maklár	62	66	15
Kerecsend	7	7	16
Bátor	47	94	17
Verpelét	38	47	19
Egerbocs	60	51	20
Hevesaranyos	14	14	20
Tarnaszentmária	36	36	20
Egercsehi	38	54	21
Feldebrő	11	11	23
Szúcs	93	3	23

Forrás: TEIR adatok alapján saját szerkesztés, 2026

Megjegyzés: Az arány időbeli összehasonlíthatóságát korlátozza, hogy az önkormányzati úthálózat besorolása és hossza az évek során változhat.

Egercsehi a közlekedési távolság alapján csaknem az Egertől legtávolabb eső község, csupán Feldebrő és Szúcs községek találhatók messzebb. A rangsor élén

elhelyezkedő öt községről tíz kilométeren belül elérhető a járásközpont. Ezzel szemben közel 2,3-szor hosszabb az Egercsehire vezető útvonal, ugyanakkor ez a 12 km-es különbség összességében még nem számít jelentős utazási időbeni versenyhátrányt.

Az önkormányzati utak kiépítettsége tekintetében Egercsehi a középmezőnyben, a tizenegyedik helyen szerepelt 2016-ban. Ezen a pozíción jelentősen javítani tudott, hiszen már a hetedik legjobb helyzetben lévő település volt a járáson belül 2024-re. Ostoros és Bátor helyzete kiugró mértékben javult ugyanebben az időszakban. Egercsehi 16 százalékpontos értéknövekedése a negyedik legmagasabb volt a vizsgált térségben.

Emellett érdemes megjegyezni Szúcs település kapcsán az indikátor érzékenységet az útbesorolási gyakorlatokra. Az ilyen eseti jellegű változások azonban nem befolyásolják érdemben az összehasonlító rangsor általános megbízhatóságát és értelmezhetőségét.

Egercsehi turisztikai kapacitásának elemzése

A turisztikai kapacitás társadalmi és gazdasági tényezői lényeges részét képezik a vizsgálatnak (2. táblázat). Először érdemes röviden áttekinteni a demográfiai mutatók alakulását. A település mérete alapvetően meghatározza potenciálisan hányan képesek az ágazatban munkavállalóként vagy vállalkozóként részt venni, ami nyilvánvalóan befolyásolja a kínálat kialakításának lehetőségeit.

A lakónépesség méretének szempontjából Egercsehi a rangsor közepén található, hiszen 2016-ban és 2024-ben is a tizenegyedik legnagyobb lakónépességű településnek számított. A lakónépesség a két vizsgált időpont között szinte változatlan maradt, ahogy a járás településeinek nagyrésztében is csak kisebb mértékű változások figyelhetők meg. Kivételt képez ez alól Demjén település.

A Bennett-mutató összeállításához felhasznált másik demográfiai mutató az eltartottsági ráta volt. Ebből a szempontból Egercsehi a 21 település közül a tizedik helyet foglalta el 2024-ben az Egri járásban. A települések többségében mérsékelten romlott 2016-ról 2024-re a mutató értéke, azonban Egercsehiben csaknem változatlanul maradt. Egyedül Demjén településen lehetett kiugró mértékű értéknövekedést tapasztalni.

A gazdasági tényezők értékeléséhez a turizmushoz leginkább kapcsolódó besorolásokban regisztrált vállalkozások számát használtuk fel (3. táblázat).

A vizsgált TEÁOR ágazatok összesített számértékei alapján mindkét vizsgált időpontban Egerszalók rendelkezett a legtöbb regisztrált vállalkozással. Ezenkívül kiemelkedik még Noszvaj az Egri járáson belül. Mindkét település elsősorban a szálláshely és vendéglátásban tevékenykedő vállalatok magas létszámával. Egercsehi viszont a legrosszabb helyzetben lévő települések között található, a rangsor tizenhetedik helyén szerepel. Noha a faluban regisztrált vállalkozások száma változatlanul alakult 2016-hoz képest, akkor még a települési lista tizenötödik helyére volt

elegendő ez az érték. Érdeemes hozzátenni, hogy a település nem csupán abszolút mennyiségben, de lakosságárányosan vizsgálva is a leggyengébb értékkel rendelkező települések között található. Az ezer lakosra vetített regisztrált vállalkozások száma alapján a tizenkilencedik helyen állt 2016-ban, míg 2024-re az utolsó előtti helyre csúszott vissza.

2. táblázat. A lakónépesség és az eltartottsági ráta alakulása az Egri járás településein

Település	Lakónépesség (dec. 31.) (fő)		Eltartottsági ráta (százalék)	
	2016	2024	2016	2024
Demjén	570	997	50	31
Szúcs	379	346	44	40
Kerecsend	2 284	2 198	44	43
Egerbakta	1 398	1 404	39	45
Hevesaranyos	570	567	40	49
Andornaktálya	2 547	2 569	42	49
Novaj	1 260	1 282	43	50
Bátor	317	369	59	52
Ostoros	2 543	2 909	49	53
Egercsehi	1 214	1 204	54	53
Egerszalók	1 996	1 948	48	54
Egerszólát	993	1 010	44	55
Felsőtárkány	3 479	3 444	51	56
Nagytálya	827	898	51	57
Feldebrő	908	1 023	54	57
Maklár	2 291	2 368	47	58
Verpelét	3 778	3 653	55	58
Egerbocs	529	479	55	61
Szarvaskő	321	311	61	63
Noszvaj	1 927	1 845	52	64
Tarnaszentmária	235	213	58	65

Forrás: TEIR adatok alapján saját szerkesztés, 2026

3. táblázat. A regisztrált vállalkozások számának alakulása az Egri járás településein, turisztikai szolgáltatásokhoz köthető ágazatokban

Település	Művészet, szórakoztatás, szabadidő (db) (TEÁOR08: R)		Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás (db) (TEÁOR08: I)		Összesen	
	2016	2024	2016	2024	2016	2024
Egerszalók	20	25	82	92	102	117
Noszvaj	8	14	74	84	82	98
Felsőtárkány	22	19	39	27	61	46
Ostoros	10	12	20	33	30	45
Andornaktálya	14	15	19	29	33	44
Demjén	2	0	31	32	33	32
Maklár	14	15	10	15	24	30
Verpelét	7	7	15	14	22	21
Egerszólát	6	7	6	11	12	18
Novaj	3	5	4	9	7	14
Kerecsend	3	4	12	8	15	12
Egerbakta	4	4	9	7	13	11
Szarvaskő	7	4	4	7	11	11
Bátor	2	8	1	2	3	10
Nagytálya	5	8	0	1	5	9
Egerbocs	1	4	2	3	3	7
Egercsehi	3	2	3	4	6	6
Feldebrő	5	4	2	1	7	5
Hevesaranyos	1	1	2	3	3	4
Szúcs	0	1	1	1	1	2
Tarnaszentmária	0	0	1	2	1	2

Forrás: TEIR adatok alapján saját szerkesztés, 2026

A Bennett-index eredménye

A módszertani fejezetben korábban már bemutatott változók számértékei alapján kialakult egy összesített eredmény. A Bennett-mutató értékei szerint ezt követően rangsoroltam az Egri járás településeit (4. táblázat).

4. táblázat. Az Egri járás településeinek turisztikai spillover potenciálja Bennett-index alapján

Település	Bennett-index	
	2016	2024
Ostoros	0,49	0,53
Demjén	0,39	0,53
Egerszalók	0,53	0,53
Noszvaj	0,60	0,53
Egerszólát	0,59	0,52
Bátor	0,32	0,50
Szarvaskő	0,49	0,47
Nagytálya	0,42	0,46
Novaj	0,47	0,42
Maklár	0,47	0,42
Andornaktálya	0,49	0,41
Felsőtárkány	0,45	0,38
Egerbakta	0,45	0,38
Egerbocs	0,34	0,37
Egercsehi	0,22	0,29
Hevesaranyos	0,34	0,28
Tarnaszentmária	0,27	0,28
Kerecsend	0,30	0,27
Szúcs	0,35	0,26
Verpelét	0,28	0,24
Feldebrő	0,25	0,22

Forrás: TEIR adatok alapján saját szerkesztés, 2026

Megjegyzés: 0,0–0,2 Halmozottan hátrányos, 0,2–0,4 Hátrányos, 0,4–0,6 Közepes, 0,6–0,8 Kedvező, 0,8–1,0 Rendkívül kedvező

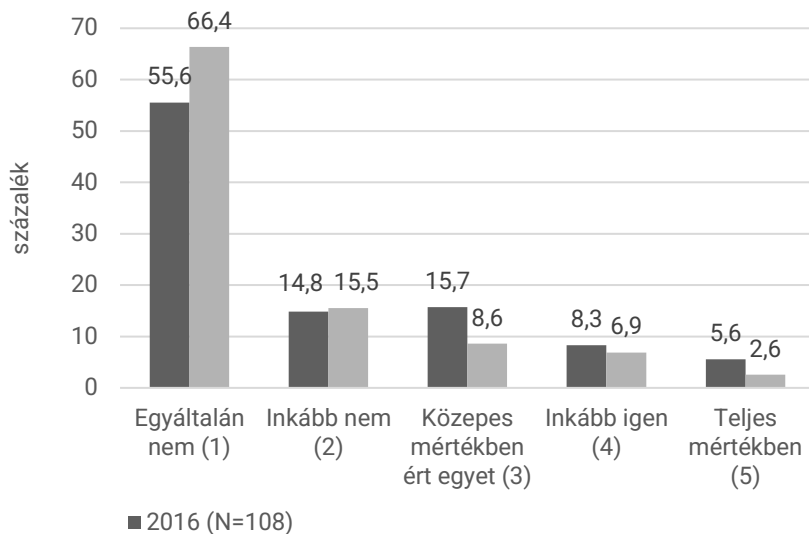
A felhasznált változók elemzését követően számítani lehetett arra, hogy Egercsehi a települési rangsor alsó felében helyezkedik el. A vizsgálat eredménye alapján Egercsehi 2016-ban a leggyengébben teljesítő település volt a járáson belül. Egercsehi periférikus helyzetét jól szemlélteti, hogy a lista élén szereplő Noszvaj összesített értéke Egercsehihez képest 2,6-szor nagyobb volt. Ugyanakkor 2016-hoz képest Egercsehi javítani tudott pozícióján, így 2024-ben már a települési rangsor alsó harmadának tetején helyezkedett el.

Megállapítható, hogy az eredmények alapján a vizsgált időszakban a települések egyike se számított kedvező helyzetűnek a járáson belül, Egercsehi pedig hátrányos helyzetűnek lehetett tekinteni. A vizsgált időponton belül a települések többségében romlott vagy stagnált a mutató értéke, csupán közel a harmada tudott az értékelés alapján fejlődést elérni. Bátor és Demjén kiemelkedő mértékben fejlődött a két vizsgált időpont között. Egercsehi ugyanebben az időszakban a harmadik legnagyobb összegű növekedést érte el a járás települései között, ám továbbra is hátrányos helyzetű.

A helyi turizmussal kapcsolatos vélekedések értékelése

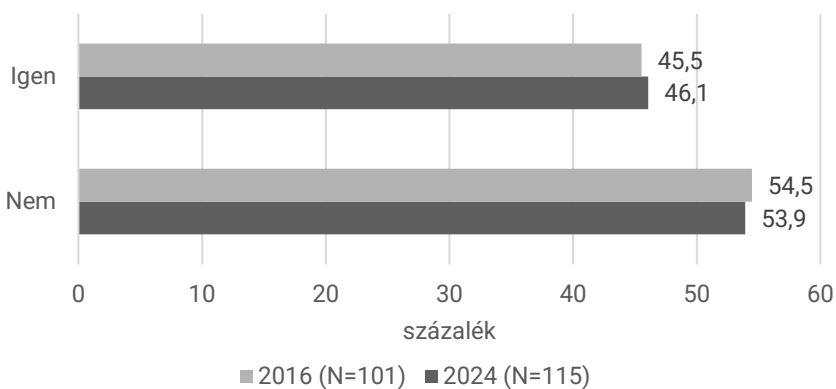
A felmérésben adott kérdőíves válaszok alapján megállapítható, hogy az Egercsehi lakosok többsége semennyire sem lát a helyi turizmusban fejlődési lehetőséget (1. ábra). A válaszadók csaknem kétharmada egyáltalán nem értett egyet azzal az állítással 2024-ben, hogy Egercsehi jövője a turizmusban lenne. Ez az érték 2016-ban még csaknem 11 százalékponttal alacsonyabb volt. A lakosság turizmussal kapcsolatos várakozásainak romlását mutatta az is, hogy míg 2016-ban a második legnépesebb válaszadói csoportot az állítással közepes mértékben egyetértők alkották közel 16 százalékkal, ezeknek a vélekedéseknek az aránya 2024-re jelentősen mértékben, csaknem a felére csökkent. Azoknak az aránya, akik 2024-ben inkább vagy teljes mértékben értettek egyet az állítással, még együttesen sem érték el a tíz százalékot, ami mindösszesen 15 válaszadót jelentett a 116 megkérdezettből.

Ennek ellenére az eredmények rámutatnak, hogy a falu lakossága részéről a nyitottság megvan a turizmusba történő bekapcsolódásra (2. ábra). Az erre vonatkozó kérdésre a válaszok csaknem teljesen megegyező eredményt hoztak a 2016-os felméréssel. A válaszokból kiderült, hogy a megkérdezettek közel fele részt venne valamilyen formában a turizmusban. Leggyakrabban a szállással és az étkezéssel kapcsolatos tevékenységek szerepeltek a válaszok között.

1. ábra. Milyen mértékben ért egyet azzal, hogy Egercsehi jövője (részben) a turizmusban van? (%)

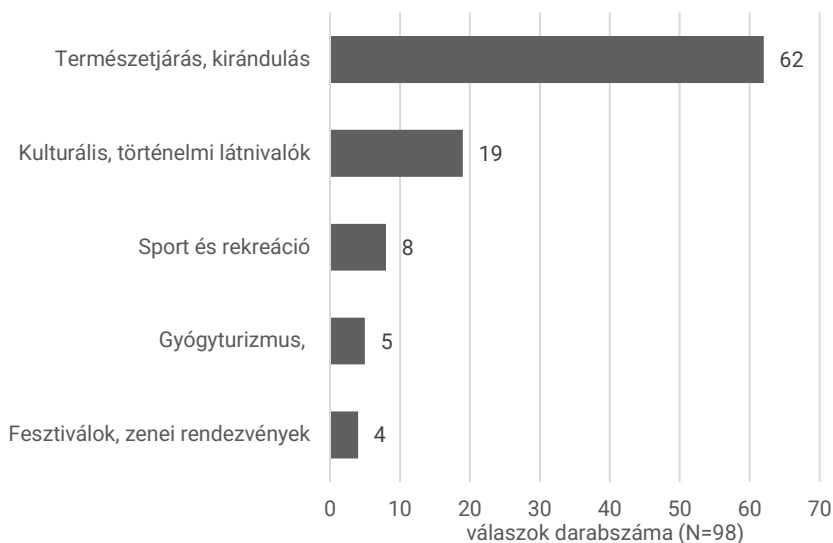
Forrás: Kérdőíves felmérések, Egercsehi (2016, 2024) alapján saját szerkesztés, 2026

2. ábra. El tudja képzelni, hogy részt vegyen a helyi turizmusban?

Forrás: Kérdőíves felmérések, Egercsehi (2016, 2024) alapján saját szerkesztés, 2026

A kérdőíves kérdések másik része arra vonatkozott, hogy milyen turisztikai tevékenységet tartanak a helyiek a legnagyobb vonzerővel rendelkező fejlesztési iránynak (3. ábra). Erre vonatkozó kérdés korábban egyáltalán nem szerepelt a 2016-os kérdőívben.

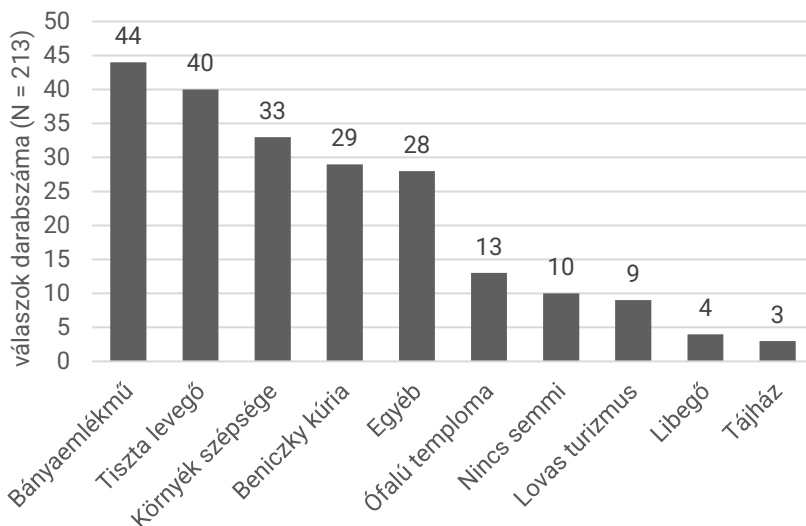

3. ábra. Véleménye szerint milyen típusú turisztikai tevékenységnek lenne a legnagyobb vonzereje a településen?

Forrás: Kérdőíves felmérés, Egercsehi (2024) alapján saját szerkesztés, 2026

A megkérdezettek legnagyobb része, körülbelül 63 százalékuk, a természetjárásal kapcsolatos tevékenységeket tartja a legjobb lehetőségnek a faluban. Miután csupán egy válaszlehetőség kiválasztására volt lehetőség, az eredmények nem jelentik azt, hogy a többi területben nem látnak potenciált a megkérdezettek. A következő, helyi értékekre vonatkozó kérdésre adott válaszok ezt megerősítik. Számottevőnek számít még a kulturális, történelmi látnivalók 19 százalékos válaszadási aránya, bár jelentősen alacsonyabb értéket mutat a természetjárásnál. A többi turisztikai tevékenységre adott válaszok részesedése elenyészőnek számít, egyik válaszlehetőség sem érte el a tíz százalékot az összes válasz arányában.

Végül arra kérdeztünk rá, hogy konkrétan melyik az a helyi érték, amit turisztikai szempontból a legjelentősebbnek gondolnak a faluban (4. ábra). A feltett kérdésnek már vannak a 2016-os felmérésből előzményei, hiszen a 2024-es kérdőív válaszlehetőségei közé az akkor leggyakrabban adott említések kerültek. Az akkoriban kidolgozott kérdés módszertana azonban eltérő volt, mivel nem volt előre megadott válaszlehetőség. Emellett korlátoztuk a választható válaszok számát. Emiatt az összehasonlítás csak fenntartásokkal lehetséges az előző eredményekkel. Ugyanakkor az jól látható, hogy a természettel és a bányászati múlttal kapcsolatos válaszok akkoriban is dominánsnak voltak tekinthetők az összes válasz arányában.

4. ábra. Mi turisztikai szempontból a falu legnagyobb értéke?

Forrás: Kérdőíves felmérés, Egercsehi (2024) alapján saját szerkesztés, 2026

Megjegyzés: legfeljebb három választ lehetett megjelölni

A legtöbb említést a kulturális értékek közé tartozó Bányaszemlékmű kapta, ami az összes válasz 21 százalékát tette ki. Ebből a kategóriából kiemelkedik a Beniczky-kúria, ami a negyedik legnépszerűbb válaszlehetőség és az összes említés 14 százalékát adta. A másik jelentős fogalomcsoportot, a már korábban is említésre került természeti értékek adták. A tiszta levegő a válaszok 19 százalékával a második legnépszerűbb helyi érték volt, amit közvetlenül a harmadik helyen követett a környezet szépsége válaszlehetőség. A további említések az előbbieknél jóval ritkábban jelentek meg, együttes részesedésük 18 százalék.

Összefoglalás

A kutatási eredmények kontextusfüggő, többdimenziós összefüggéseket tártak fel, amelyek a települési folyamatok összetettségét igazolják vissza. Ebből kifolyólag a megfogalmazott hipotézisek részleges validációt nyertek.

A vizsgálatok egyértelműen megerősítették, hogy Egercsehi korlátozott lehetőségekkel rendelkezik az egri turizmushoz való rácsatlakozás tekintetében. Az összesített értékelés alapján a település egyik vizsgált szempont szerint sem tudott kiemelkedő vonzerőt kialakítani, amely jelentős mértékben befolyásolná a látogatottságot vagy a turisztikai potenciál megítélését. Emellett az elemzések rámutat-

nak arra is, hogy bizonyos területeken javuló tendenciák figyelhetők meg, ami bizakodásra ad okot a jövőbeni fejlesztési és közösségi stratégiák tervezése szempontjából.

Az elemzések alapján kirajzolódott, hogy a helyi közösség alapvetően nem a turizmusban látja a jövőt és ez a vélemény romló tendenciát mutatott a 2016 és 2024 közötti időszakban. Ez a lakossági megítélés nem kedvez a helyi turizmus fejlesztési lehetőségeinek. A turizmusban való részvételi hajlandóság a 2016-hoz képest a helyi társadalom körében csaknem változatlan szinten maradt. A megkérdezettek közel fele továbbra is szívesen bekapcsolódna valamilyen módon a helyi turizmusba, ami viszont elegendő alapot biztosít a kisebb turisztikai kezdeményezések elindításához, valamint a helyi értékek hasznosításához.

Ezen túlmenően az is megállapítható volt, hogy a helyiek jelentős értéket tulajdonítanak a település természeti adottságainak, valamint a bányaemlékmű kulturális és történeti jelentőségének, amely potenciálként szolgálhat a helyi identitás és vonzerő erősítésére.

Irodalomjegyzék

- Bennett, M. K. (1954): *The World's Food*. New York, USA: Harper and Row.
- Gerencsér, I. (2016): A helyi közösség vizsgálata Egercsehiben. *Acta Regionis Rurum*, 10. 112–119.
- Lőrincz, K., Szabó, M., Agárdi, I. (2023): „Semmi különös? A Bakony ékkövei” társadalmi innováció és hálózatos együttműködés a VEB2023 programban. *Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok*, 8(1), 41–56. <https://doi.org/10.15170/TVT.2023.08.01.03>
- Nemes-Nagy, J. (2005): Összetett jelenségek, osztályozás, regionalizálás. In: Nemes-Nagy, J. (szerk.): *Regionális Elemzési Módszerek (Regionális Tudományi Tanulmányok 11.)*. Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Regionális Földrajzi Tanszék – MTA ELTE, Regionális Tudományi Kutatócsoport: https://geogr.elte.hu/REF/REF_Kiadvanyok/REF_RTT_11/RTT-11-tartalom.htm
- Molnár, M., Kassai, Zs. (szerk.) (2016): *Acta Regionis Rurum*, 10. kötet: Faluszemináriumi kutatások – Egercsehi, 147 p. <https://doi.org/10.21408/SZIE.ACTAREG.2016>
- Molnár, M. (2016): Falukutatás Egercsehiben. *Acta Regionis Rurum*, 10. 4–9.
- Nagyné Molnár, M. (2026): Átalakuló Egercsehi – monitoringvizsgálat. *Acta Regionis Rurum*, 20. 5–16.
- Niu, J., Guo, H, He, W, Xu, F, Zhang, G (2025): The spatial distribution characteristics and influencing factors of key villages in rural tourism in China. *PLoS One*, 20(8), e0330486. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0330486>
- Piskóti, I., Nagy, K., Marien, A., Papp, A. (2022): Desztinációmá케팅 – Abaúj stratégia modellalkotó inspirációi. *Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok*, 7(1), 35–56. <https://doi.org/10.15170/TVT.2022.07.01.03>

Salvatore, R., Chiodo, E., Fantini, A. (2018): "Tourism transition in peripheral rural areas: Theories, issues and strategies," *Annals of Tourism Research*, 68, 41–51. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2017.11.003>

TEIR: Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer. <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/> (utolsó letöltés: 2026.04.06.)

Zsarnóczky, M. (2016): A falusi turizmus adottságai Egercsehiben. *Acta Regionis Rurum*, 10, 70–79.

Zsibók, Z., Egyed, I. (2024): Az alapozó gazdaság, mint kitörési pont a periférián: helyzetkép Baranya vármegye turisztikai ágazatáról. *Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok*, 9(3), 28–49. <https://doi.org/10.15170/TVT.2024.09.03.02>

1. kép. A falu egykor szebb napokat látott szórakozóhelye

Fotó: Nagyné Molnár Melinda (2024)

2. kép. Bicikli-design

Fotó: Nagy Kamilla (2024)

3. kép. Vukica vendégház 2024-ben épp eladás alatt

Fotó: Nagy Kamilla (2024)

A cikkre a Creative Commons 4.0 standard licenc alábbi típusa vonatkozik: CC-BY-NC-ND-4.0.

The article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International license:

CC-BY-NC-ND-4.0.